

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 października 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. określił wysokość zadłużenia K. K. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w 12644,31 zł w tym:

- na ubezpieczenia społeczne za okres 11.2019 - 02.2021: należność główna: 4869,51 zł i odsetki: 962,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres 11.2019 - 02.2021: należność główna: 5434,00 zł i odsetki: 1186,00 zł oraz
- Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 12.2020 - 02.2021: należność główna: 192,80 zł.

(decyzja w aktach ZUS załączonych do sprawy)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł K. K. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, że ubezpieczony nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowych oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 2019-11 do 2021-02, bowiem w tym okresie podlega ustawodawstwu brytyjskiemu.

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie:

- art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez błędne przyjęcie, iż K. K. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowych oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 2019-11 do 2021-02;
- naruszenie prawa postępowania art. 7 k.p.a., poprzez nieuwzględnienie słusznego interesu P. J. i w konsekwencji zobowiązanie go do zwrotu środków, które wykorzystał i nie ma możliwości dokonania ich zwrotu.
- naruszenie art. 8 k.p.a., poprzez prowadzenie postępowania w przedmiotowej sprawie w sposób naruszający zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa.

(odwołanie – k. 3-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 54-54 verte)

Wobec nadesłania w dniu 15 grudnia 2022 roku przez pełnomocnika odwołującego uzupełnienia do odwołania wraz z załączonym zaświadczeniem A1, decyzją z dnia 10 stycznia 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. uchylił w całości decyzję z dnia 18 października 2022 roku. Organ rentowy ustalił, że K. K. podlegał ustawodawstwu brytyjskiemu w okresie od dnia 10 listopada 2019 roku do dnia 1 marca 2021 roku.

(decyzja – k. 62-62 verte)

W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2023 roku organ rentowy w związku z uwzględnieniem odwołania wniósł o umorzenie postępowania oraz zasądzenie od odwołującego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł, tj. w wysokości 1/3 stawki przywołując treść art. 103 § 1 k.p.c.

(pismo – k. 65-65 verte)

W piśmie procesowym z dnia 2 marca 2023 roku pełnomocnik wnioskodawcy w związku z treścią decyzji ZUS z dnia 10 stycznia 2023 roku wniósł o umorzenie postępowania i zasądzenie od organu na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

(pismo – k. 68-69)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił i zważył, co następuje:

W pismach z dnia 12 listopada 2021 roku oraz 21 grudnia 2021 roku, kierowanych do odwołującego organ rentowy wskazywał, że winien on przesłać niezbędne dokumenty, w tym zaświadczenie A1 potwierdzające jego zatrudnienie w Wielkiej Brytanii w okresie od listopada 2019 roku do lutego 2021 roku. Przesyłka z dnia 12 listopada 2021 roku została doręczona w trybie zastępczym na adres wnioskodawcy tj. ul. (...), (...)-(…) Z. i podjęta w dniu 17 listopada 2021 r. przez ojca wnioskodawcy – R. K.. Przesyłka z dnia 21 grudnia 2021 r. również została wysłana na wskazany powyżej adres wnioskodawcy i uznana za doręczoną wobec jej nie podjęcia w terminie -prawkłowa awizacja.

/pisma i potwierdzenia k 1-2; 38-40 akt ZUS/

Wnioskodawca był informowany przez organ rentowy o zasadach udowodnienia ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii również w korespondencji e-mail prowadzonej pomiędzy nim, a pozwanym organem rentowym. W wiadomości e-mail z dnia 28 listopada 2021 roku skierowanej do pracownika organu rentowego A. M., wnioskodawca wskazał, że nie posiada aktualnie wymaganego przez ZUS zaświadczenia A1.

/e-mail k 4, k akt ZUS/

Pełnomocnik skarżącego, pismem z dnia 10 listopada 2022 r. poinformował organ rentowy, że odwołujący w lipcu 2022 r. wystąpił o wydanie zaświadczenia A1

/pismo k 78/.

Kwestia sporna w toku niniejszego procesu ulegała zmianie. To, co w początkowej fazie jawiło się jako sporne ostatecznie, wskutek wydania przez organ rentowy w toku procesu decyzji z dnia 10 stycznia 2023 roku, uchylającej w całości decyzję z dnia 18 października 2022 roku, zostało uwzględnione zgodnie ze stanowiskiem skarżącego.

Stosownie do treści przepisu art. 477¹³ § 1 k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

Wnioskodawca zaskarżył decyzję ZUS z dnia 18 października 2022 roku. Ponieważ w toku postępowania sądowego w dniu 15 grudnia 2022 roku pełnomocnik wnioskodawcy nadesłał zaświadczenie A1, to organ rentowy uwzględnił żądanie odwołującego zgłoszone w odwołaniu – ustalił, że wnioskodawca podlegał ustawodawstwu brytyjskiemu w okresie od dnia 10 listopada 2019 roku do dnia 1 marca 2021 roku i w związku z tym wydał decyzję z dnia 10 stycznia 2023 roku uchylającą decyzję z dnia 18 października 2022 roku w całości. Wobec powyższego, jako że ubezpieczony nie zgłosił żadnych zastrzeżeń w tym zakresie i nie zachodziła potrzeba wyrokowania, Sąd umorzył postępowanie na podstawie art.477¹³§1 k.p.c. – punkt 1 sentencji postanowienia.

W przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego należy wskazać w pierwszej kolejności, że zgodnie z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Według zaś art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tego sądu należy przesądzić, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu.

Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c. realizująca zasadę słuszności, pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., I Cz 110/07, niepubl.).

Oczywistym jest, że dokumentem potwierdzającym podleganie ustawodawstwu brytyjskiemu jest druk A1.

Należy podkreślić, że odwołujący był wielokrotnie informowany o konieczności dostarczenia niezbędnych dokumentów potwierdzających podleganie przez niego ustawodawstwu brytyjskiemu. Już w pismach z dnia 12 listopada 2021 roku oraz 21 grudnia 2021 roku, kierowanych do odwołującego, organ rentowy wskazywał, że winien on przesłać niezbędne dokumenty, w tym zaświadczenie A1 potwierdzające jego zatrudnienie w Wielkiej Brytanii w okresie od listopada 2019 roku do lutego 2021 roku. Przesyłka z dnia 12 listopada 2021 roku została doręczona w trybie zastępczym na adres wnioskodawcy tj. ul. (...), (...)-(...) Z. i podjęta w dniu 17 listopada 2021 r. przez ojca wnioskodawcy – R. K.. Przesyłka z dnia 21 grudnia 2021 r. również została wysłana na wskazany powyżej adres wnioskodawcy i uznana za doręczoną wobec jej nie podjęcia w terminie -prawidłowa awizacja.

O tym, że wnioskodawca był informowany przez organ rentowy o zasadach udowodnienia ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii świadczy również treść korespondencji e-mail prowadzonej pomiędzy nim, a pozwanym organem rentowym. Już w wiadomości e-mail z dnia 28 listopada 2021 roku (k.25) skierowanej do pracownika organu rentowego A. M., wnioskodawca wskazał, że nie posiada aktualnie wymaganego przez ZUS zaświadczenia A1, co samo w sobie świadczy o tym, że już w tamtym momencie odwołujący miał pełną świadomość tego, że pozyskanie zaświadczenia A1 było istotne dla ustalenia bądź nie obowiązku podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym w Polsce. Mimo to działania ukierunkowane w celu jego zdobycia zaczął czynić dopiero w lipcu 2022 roku, bowiem wtedy wystąpił o wydanie zaświadczenia A1 w Wielkiej Brytanii. Nadto nie powiadomił organu rentowego, że wystąpił o wydanie zaświadczenia oraz w jakiej dacie dokonał tego wystąpienia. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że organ rentowy prowadził postępowanie w tym zakresie już od co najmniej listopada 2021 r., wydaje się oczywistym, że zdecydowano się na wydanie spornej decyzji.

Nie jest zatem właściwe twierdzenie pełnomocnika wnioskodawcy, że skarżący był lojalny w toku całego postępowania administracyjnego i informował organ rentowy o podejmowanych czynnościach. Złożenie zaś przez pełnomocnika skarżącego dopiero w listopadzie 2022 r., czyli już po wydaniu spornej decyzji, informacji o wystąpieniu przez wnioskodawcę o wydanie zaświadczenia A1 (w lipcu 2022 r.) nie mogło już mieć wpływu na postępowanie, gdyż decyzja była już wydana.

Wskazane zaświadczenie ZUS otrzymał w dniu 15 grudnia 2022 roku, czyli już po wydaniu spornej decyzji i wniesieniu odwołania od niej do tutejszego sądu. Dopiero wówczas, będąc w posiadaniu zaświadczenia organ rentowy, po rozliczeniu konta wnioskodawcy, wobec niestwierdzenia zaległości za od listopada 2019 roku do lutego 2021 roku, mógł uchylić decyzję z dnia 18 października 2022 roku.

Reasumując zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie mamy do czynienia z pewnego rodzaju wzajemnym niezrozumieniem stron, bowiem odwołujący stał na stanowisku, że stara się wyjaśnić swoją sytuację, a jednocześnie przez wiele miesięcy nie występował o wydanie zaświadczenia A 1. Niewątpliwie należy zgodzić się z organem rentowym, który argumentował, że gdyby K. K. w toku wielomiesięcznego postępowania administracyjnego doręczył zaświadczenie A1, to postępowanie administracyjne nie zostałoby w ogóle wszczęte, a co za tym idzie nie zostałyby

wydana decyzja z dnia 18 października 2022 roku. Faktem jest, że dopiero w lipcu 2022 roku wnioskodawca złożył wniosek o wydanie zaświadczenia A1, nie będąc jednak w jego posiadaniu na datę wydania zaskarżonej decyzji, a chcąc dowodzić swoich racji, nie miał innej alternatywy jak tylko złożyć od niej odwołanie do sądu. Niewątpliwie zatem podejmowane przez niego kroki stanowiły przejaw rzeczywistego dążenia do obrony swych praw.

Stąd też, Sąd uznał, że w realiach niniejszej sprawy istnieją okoliczności przemawiające za zastosowaniem wobec stron dobrodziejstwa przewidzianego w treści art. 102 k.p.c. – zaprezentowane fakty, związane z przebiegiem samego postępowania przemawiały za tym, aby nie obciążać stron kosztami zastępstwa procesowego, o czym Sąd orzekł w pkt 2 sentencji postanowienia.